

การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

Leadership Development of the Mayors According to Good Governance in Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province

จिरันท์ ธรรมวิฑูรย์*, ศศิธร ศูนย์กลาง†, จิรายุ ทรัพย์สิน‡

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยมุ่งนำเสนอประเด็นการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนอายุ และระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารงานขององค์กรส่งผลต่อความสำเร็จและล้มเหลวขององค์กร และจากระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทำให้เกิดการศึกษาและอบรมโดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาให้ผู้นำมีลักษณะผู้นำที่ดี มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่ม มีทัศนคติที่ดี ความซื่อสัตย์

* อาจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, e-mail: jiranunliw@gmail.com

† อาจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, e-mail: jiranunliw@gmail.com

‡ อาจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, e-mail: jiranunliw@gmail.com

สุจริต มีวินัย คนส่วนใหญ่ให้การยอมรับนับถือเป็นผู้ที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความอดทน ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้บุคคลอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีการบริหารงานที่โปร่งใส และมีความเป็นประชาธิปไตย

คำสำคัญ : การพัฒนาภาวะผู้นำ, หลักธรรมมาภิบาล

Abstract

This article is a part of the research named Leadership Development of the Mayors According to Good Governance in Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province. The article focuses on leadership development of the mayors according to good governance and the comparison of people's opinion on leadership development of the mayors according to good governance principles. The results revealed that; 1. Leadership Development of the Mayors According to Good Governance in Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province, as a whole, was in a high level. When considering each aspect, it was found in a high level, Rule of Laws was in the highest level, followed by Morality, Accountability and Participation respectively. 2. the comparison of people's opinion on leadership development of the mayors according to good governance in Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province as classified by personal factors consisting of sex, age and education that was found gender affected leadership development of the mayors according to good governance in Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province with the statistical significance at the 0.05 level and age and education were not affected. Therefore, leadership development in organizational management has resulted in the success and failure of the organization. And from the regulation on the establishment of good governance and social affairs, resulting in education and training with a focus on developing leaders with good leadership, morality, knowledge and ability, initiative, a good attitude, Honesty, discipline, being respect by most people, sacrifice for the public, having the patience to hear the opinions of other people, giving an opportunity for other people to get involved in administration and being in transparent administration and democracy.

Keywords : Leadership Development, Good Governance

บทนำ

เทศบาล เป็นองค์กรท้องถิ่นที่ตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช 2496 และพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 โดยให้เทศบาลดังกล่าวมีฐานะเป็นนิติบุคคล แบ่งเป็น 3 แบบ โดยใช้เกณฑ์ประชากร คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โครงสร้างองค์กรเทศบาลประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรีและฝ่ายนิติบัญญัติได้แก่สมาชิกสภาเทศบาล (โกวิท พวงงาม. 2550 : 168)

การบริหารงานตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2469 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 มาตรา 48 ได้กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ในการบริหาร โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2552 ซึ่งอาศัยหลักธรรมาภิบาลมุ่งหน้าที่ให้นายกเทศมนตรีเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการบริหารงาน ซึ่งการบริหารงานของนายกเทศมนตรีส่งผลต่อความสำเร็จและล้มเหลวขององค์กร เนื่องจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชน ทำหน้าที่ในฐานะข้าราชการท้องถิ่น พร้อมทั้งควบคุมกำกับดูแลพนักงานเทศบาลอีกทั้งยังเป็น ผู้นำนโยบายของทางราชการมาปฏิบัติในเทศบาลนั้นๆ และจากระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทำให้เกิดการศึกษาและอบรมโดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาให้ผู้นำมีลักษณะผู้นำที่ดี มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่ม มีทัศนคติที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย คนส่วนใหญ่ให้การยอมรับนับถือเป็นผู้ที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความอดทนยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วม มีความโปร่งใสเป็นประชาธิปไตย (สุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์. 2552 : 245)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ที่มา : การกำหนดตำแหน่งจุดยืนทางยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา 1 ปี (2557 - 2560) กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) จังหวัดนครราชสีมา เป็นศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยว การพาณิชย์ การคมนาคมทางบก อุตสาหกรรม และเป็นเมือง ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีงบประมาณจำนวนมากในการบริหารจัดการท้องถิ่นเอง รายได้หลักมาจากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ในปัจจุบันการบริหารงานของเทศบาลในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมายังคงประสบปัญหา คือ ผู้นำที่เข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นยังขาดประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการในทำงาน เป็นกลุ่มเป็นกลุ่มผลประโยชน์เก่าในท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นบางแห่งมี

อำนาจเหนือประชาชน ทำให้คิดไปได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือแหล่งอำนาจที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะได้รับเพื่อตนเองและพวกพ้อง แอบอิงอยู่กับนักการเมืองระดับชาติจนถูกแทรกแซง จากนักการเมืองได้ง่าย เกิดการทุจริต ประพฤติมิชอบ การบริหารงานล่าช้า ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเทศบาล ทำให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจะเห็นจากการตรวจสอบของหน่วยงานอิสระต่างๆ เช่นสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ยังตรวจสอบพบข้อผิดพลาดของการปฏิบัติงานอยู่เนืองๆ ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร การสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา ความภูมิใจต่อผู้ร่วมงาน มีความกล้าหาญในการตัดสินใจ ส่งผลให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของข้าราชการ ทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาเพื่อนำข้อมูลผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำและสมรรถนะการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองนครราชสีมา จำนวน 16 แห่ง มีประชากร จำนวน 334,922 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานท้องถิ่น และประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองนครราชสีมา โดยคำนวณ

ตามสูตรของยามานะ (Yamana. 1973 : 727)⁴ ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่น ที่ 95% ที่นัยสำคัญ 0.05 ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการ เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย หลังจากได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยนำไปเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้บริหารนักวิชาการ ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน

3. การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เนื่องจากความน่าเชื่อถือของการวิจัยเชิงคุณภาพขึ้นอยู่กับตัวผู้วิจัยและข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ (สุรางค์ จันทวานิช, 2540 : 19) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้ วิธีการสามเส้า คือบุคคล สถานที่ และเวลาแตกต่างกัน โดยการควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูล โดย การจดบันทึกอย่างละเอียดและทันทีที่มีการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเชิง คุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา (Category) จากนั้น นำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก (Theme) และอธิบายเนื้อหา (Text) จากนั้นจึงนำผล การศึกษาที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ภายหลังที่มีการอภิปรายผล และเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ลำดับขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์การศึกษา พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใน รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม

พบว่าประชาชนความคิดเห็นว่าผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.88) รองลงมา คือ ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.86) ด้านหลักความรับผิดชอบ คุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.78) ตามลำดับ และน้อยสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.78)

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แยกเป็นรายด้าน

ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการเผยแพร่ หรือ แจ้ง ประกาศ กฎระเบียบของเทศบาลให้ประชาชนได้ทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.30$, S.D.=.94) รองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.28$, S.D.=.92) และผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการตราเทศบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อใช้ในองค์กรโดยไม่เอื้อประโยชน์เฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.27$, S.D.=.92) ตามลำดับ และน้อยสุด ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ไปใช้ปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.20$, S.D.=.98)

ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล บริหารงานของเทศบาลยึดมั่นหลักความถูกต้องและเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.21$, S.D.=.90) รองลงมา คือ

ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการรณรงค์ให้ยึดมั่นในหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.18$, $S.D.=.91$) และผู้บริหารเทศบาลและบุคลากรของเทศบาลปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=.92$) ตามลำดับ และน้อยสุด ผู้บริหารเทศบาล บริหารงานได้รับการยอมรับจากประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=.94$)

ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.91$, $S.D.=0.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการปรับปรุงกลไกการทำงานของเทศบาลให้สามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.93$, $S.D.=.84$) รองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล บริหารงานมุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=.88$) และผู้บริหารเทศบาล บริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมีการเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้ เช่น แผนงานโครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง เป็นต้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=.90$) ตามลำดับ และน้อยสุด ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและรับทราบการปฏิบัติงานของเทศบาลได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=.89$)

ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการจัดทำประชาสัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม/กิจกรรมสำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=.81$) รองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล ให้ประชาชนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.91$, $S.D.=.86$) ตามลำดับ และน้อยสุด ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล ให้ประชาชนร่วมประเมินผลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล และผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=.86$) เท่ากัน

ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล รับฟังข้อเสนอแนะ และข้อร้องเรียนของประชาชนไปจนดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นแล้วเสร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.04$, $S.D.=.84$) รองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล ให้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลให้ด้วยความรับผิดชอบตอบสนองความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.98$, $S.D.=.82$) ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลนำโครงการที่เสนอโดยประชาชนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=.86$) ตามลำดับ และน้อยสุด ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลการใส่ใจในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตเทศบาลอย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.93$, $S.D.=.86$)

ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ผู้บริหารเทศบาลและบุคลากรของเทศบาล มีการรณรงค์ให้ประชาชนรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.98$, $S.D.=.83$) รองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีผลการปฏิบัติงานของเทศบาลสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=.84$) และผู้บริหารเทศบาลและบุคลากรของเทศบาล มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=.84$) ตามลำดับ และน้อยสุด ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=.86$)

1.3 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลผลการเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา มาดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของการให้บริการที่มีประสิทธิภาพด้วยการแจกแจง แบบ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี

ผลต่าง นัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาที่แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกข้อ โดยความเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นที่แตกต่างมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาที่แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) พบว่า

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี กับประชาชน ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี และอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี กับประชาชนที่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี กับประชาชนที่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป กับประชาชน ที่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความ

คิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี กับประชาชนที่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี กับประชาชน ที่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี กับประชาชนที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี และอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี กับประชาชนที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี และอายุระหว่าง 46-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาที่แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) พบว่า

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับประชาชนที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา ระดับการศึกษาปวช./ปวส. ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับประชาชนที่มีระดับการศึกษาปวช./ปวส. มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับประชาชนที่มีระดับการศึกษาปวช./ปวส. ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับประชาชนที่มีระดับการศึกษา ปวช./ปวส. และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับการศึกษาปริญญาตรี กับประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อทางการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม คือ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ กฎหมายต้องมีการประกาศให้ประชาชนทราบ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และสุดท้าย คือ กฎหมายควรเป็นประโยชน์แก่ประชาชน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย และด้านความเสมอภาค จำนวน 1 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 10.00

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม คือ ควรทำงานด้วยความถูกต้อง โปร่งใสไม่คอร์รัปชัน มีความซื่อสัตย์ เสียสละ และควรมีหลักคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ การทำโครงการต่างๆ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเข้าใจผลประโยชน์ที่ได้รับ และงบประมาณในการทำโครงการ และบุคลากรควรปฏิบัติตนในขอบเขตขององค์กร จำนวน 1 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 12.50

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส คือ ควรมีการทำประชาวิจารณ์ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และควรมีการแจ้งข้อมูลที่เป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนให้ทราบ จำนวน 2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมา คือ ควรเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ ควรมีการทำประชาวิจารณ์ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา คือ ควรมีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 และสุดท้าย คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างน้อย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ คือ ควรมีความรับผิดชอบต่อในงาน และแก้ไขปัญหาให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมา คือ ควรบริหารงานอย่างถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และสุดท้าย คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า คือ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร จำนวน 2 คน คิด

เป็นร้อยละ 20.00 และสุดท้าย คือ ความมองปัญหาระยะยาว และผลกระทบที่จะตามมา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการเผยแพร่ หรือ แจ้ง ประกาศ กฎระเบียบของเทศบาลให้ประชาชนได้ทราบ โดยมีการตราเทศบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อใช้ในองค์กรโดยไม่เอื้อประโยชน์เฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีการปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผน กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการนพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีการปฏิรูปกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2. ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารเทศบาลและบุคลากรของเทศบาลมีการปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งอยู่บนรากฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ด้วยการให้บริการประชาชน อย่างเสมอภาค โดยมีการรณรงค์ให้ยึดมั่นในหลักคุณธรรมและบริหารงานของเทศบาลยึดมั่นหลัก ความถูกต้องและเป็นธรรม

3. ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการบริหาร กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมีการเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้ เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง มีการให้บริการด้านข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชนด้วยการปรับปรุงกลไกการทำงานของเทศบาลให้ประชาชนสามารถตรวจสอบ และรับทราบการปฏิบัติงานของเทศบาลได้ง่าย และมีการบริหารงานมุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็น หลัก

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการจัดทำ ประชาพิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม/กิจกรรมสำคัญๆที่มีผลกระทบต่อ ประชาชน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์และให้ประชาชนร่วม ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอ ความคิดเห็นในการแก้ปัญหา

5. ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการรับฟัง ข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนของประชาชนไปจนดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นแล้วเสร็จ มีการนำ โครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน ประชาคมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม มีการเอาใจใส่ต่อ ปัญหาชุมชน จัดให้มีการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง ด้วยการใส่ใจในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนในเขตเทศบาลอย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และให้บริการต่างๆ ของเทศบาลให้ด้วยความ รับผิดชอบตอบสนองความต้องการของชุมชน

6. ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดโดยมีการรณรงค์ให้ประชาชนรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน และมีผลการปฏิบัติงานของเทศบาลสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

อภิปรายผล

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการเผยแพร่ หรือแจ้ง ประกาศ กฎระเบียบของเทศบาลให้ประชาชนได้ทราบ มีการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการตราเทศบัญญัติ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อใช้ในองค์กรโดยไม่เอื้อประโยชน์เฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล นำกฎ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ไปใช้ปฏิบัติจริง

ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล บริหารงานของเทศบาลยึดมั่นหลักความถูกต้องและเป็นธรรม มีการรณรงค์ให้ยึดมั่นในหลักคุณธรรม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม บริหารงานได้รับการยอมรับจากประชาชน

ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลมีการปรับปรุงกลไกการทำงานของเทศบาลให้สามารถตรวจสอบได้ บริหารงานมุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก มีการเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้ เช่น แผนงานโครงการต่างๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและรับทราบการปฏิบัติงานของเทศบาลได้ง่าย

ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการจัดทำประชาพิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม/กิจกรรมสำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน ให้ประชาชนร่วมรับผลประโยชน์ เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล ให้ประชาชนร่วมประเมินผล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล และผู้บริหารเทศบาลและบุคลากรของเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา

ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาลและบุคลากรของเทศบาล รับฟังข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนของประชาชนไปจนดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นแล้ว ให้บริการต่างๆ ของเทศบาลให้ด้วยความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน นำโครงการที่เสนอโดยประชาชน ประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม การใส่ใจในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตเทศบาลอย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาล และบุคลากรของเทศบาล มีการรณรงค์ให้ประชาชนรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีผลการปฏิบัติงานของเทศบาลสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

แนวทางการพัฒนาการพัฒนาระดับผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

การพัฒนาระดับผู้นำของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอเมืองนครราชสีมา ควรยึดหลักในการพัฒนาระดับผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลดังนี้ การบริหารโดยใช้ท้องถิ่นเป็นฐานนั้น ผู้นำจะต้องแสดงภาวะผู้นำในเชิงบริหารที่สามารถสร้างภาวะผู้นำได้ชัดเจน เป็นจริงและมีศีลธรรม จริยธรรมเป็นผู้ผลักดันวิสัยทัศน์ โดยส่งเสริมให้ทุกคนที่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์มีจิตสำนึก และมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยหลอมรวมความสามารถ และประสบการณ์ของทุกคนในท้องถิ่นและชุมชนมาสร้างอย่างถูกต้องเหมาะสม ตระหนักเห็นความสำคัญของการวางแผนซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องต่อเนื่องต้องมีการทบทวนพัฒนา และนำการปฏิบัติ สร้างบรรยากาศความร่วมมือ ความปลอดภัย และพลังสนับสนุนโดยใช้สัมพันธที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำ คำพูดและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ ผู้นำแบบมืออาชีพควรมีคุณลักษณะ พงศ์โพยม วาสุวัต. (2547 :5-6) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์ กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน
2. ความสามารถด้านการพัฒนาท้องถิ่น ต้องเข้าใจแนวคิดในด้านการพัฒนาอย่างชัดเจน รวมทั้งการนำไปใช้ในท้องถิ่นและชุมชน เพื่อการพัฒนาทักษะของผู้นำท้องถิ่น
3. การกระจายอำนาจความรับผิดชอบ โดยมีการกระจายอำนาจการบริหาร และความรับผิดชอบต่อความเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลให้แก่ผู้ร่วมงาน
4. ใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาเปลี่ยนแปลง โดยใช้แนวทางที่มีประสิทธิภาพ

5. ชุมชนสัมพันธ์ โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โดยใช้กิจกรรมความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

นายกเทศมนตรีในพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมา จะต้องเป็นผู้นำที่มีความยืดหยุ่นในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการจัดทำเทศบัญญัติที่มีความเชื่อมโยงกับความต้องการของประชาชนโดยการทำประชาพิจารณ์ ตามหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการบริหารบ้านเมืองตามหลักนิติธรรม เพื่อให้เกิดความเสมอภาค สามารถตรวจสอบได้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ในด้านการพัฒนาการบริการต่างๆ โดยผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่สำคัญ ไม่เห็นแก่ใครคนใดคนหนึ่ง ชุมชนใดชุมชนหนึ่งจัดการบริหารเท่าเทียมกันให้ความสำคัญกับทุกกลุ่ม จึงจะรู้สึกความทุกข์ ความสุขและความต้องการความเดือดร้อน เกิดคุณธรรมในสังคม ตรวจสอบโดยชุมชนในการดำเนินงาน ทั้งทางตรงและร่วมปฏิบัติงาน เช่นการคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่เข้ามาร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่างๆ ต้องเป็นผู้มีความรู้ และเปิดโอกาสให้ซักถามตรวจสอบเอกสารอย่างง่ายละเอียดและโปร่งใส ตามหลักความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อภารกิจที่มอบหมาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างทางสังคม จะต้องให้ความสำคัญและร่วมมือทำในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิผล ตรงกับความต้องการของชุมชน เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย: เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์ เน็ต.2550
- พงษ์ไพยม วาสุภิต. แนวคิดของอธิบดีกรมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.สุรางค์ จันทวานิช. (2540). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: เทคนิค19. 2547.
- สุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์. ยุทธศาสตร์การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) :เพื่อการส่งเสริมการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตยอันแท้จริงของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น. 2542.
- Yamane, T. Statistic An Introductory Anlysis. 3nd ed. New York : Harper & Row. 1973.